

Žugelj s postopki proti bankam postavlja procese detajkunizacije na glavo

Vesna Vuković
Suzana Rankov

Ljubljana – Kakšni so dejanski nameni direktorja Agencije za trg vrednostnih papirjev (ATVP) **Damjana Žuglja**, je vprašanje, ki se zastavlja vpletenim ob branju obrazložitve poziva, s katerim je agencija začela postopek proti bankam kot lastnicam Mercatorja in Pivovarne Laško zaradi suma kršitve prevzemne zakonodaje. Utemeljitev, s katero poskuša ATVP bankam dokazati usklajeno delovanje pri lanskem zasegu delnic Infonda Holdinga in ki jo razkrivamo, namreč tudi pravni strokovnjaki, ki so želeli ostati neimenovani, označujejo za pomanjkljivo in strokovno neutemeljeno. Kljub temu pa je iz neuradnih informacij mogoče slutiti, da namest rava ATVP vztrajati do konca – bankam prepovedati uresničevanje glasovalnih pravic do objave prevzema ali zmanjšanja skupnega deleža pod 25 odstotkov Mercatorja in Pivovarne Laško.

Med bankami naj bi veljal sporazum

Agencija ocenjuje, da v lastništvu Mercatorja vsaj od avgusta 2009 usklajeno delujejo NLB, Banka Celje, Gorenjska banka, Abanka Vipava, Nova KBM in Banka Koper, ki skupaj obvladujejo 25,49-odstotni delež, v Pivovarni Laško pa poleg omenjenih bank še Probanka, njihov skupni delež znaša 46,54 odstotka. Očita jim, da brez objave prevzema delujejo na podlagi sporazuma in da je njihov skupni cilj utrditi nadzor v Mercatorju in Pivovarni Laško. S tem naj bi banke kršile prevzemno zakonodajo.

Argumenti ATVP za dokazovanje usklajenega delovanja bank v Mercatorju in Pivovarni Laško so skoraj identični, o njih pa je mogoče resno dvomiti že na podlagi javno znanih dejstev in informacij.

Prvič; agenciji se zdi sporno, da so banke v zgolj devetih dneh avgusta lani skupaj presegle prevzemni prag v obeh družbah. Toda

znano je, da je bil aprila lani sprejet zakon o jamstveni shemi, ki je bankam, ki so za svoje poslovanje pridobile jamstva države, prepovedal nadaljnje financiranje menedžerskih odkupov. Poleg tega Infond Holding, ki je imel pri bankah večinoma kratkoročna posojila, teh ob zapadlosti ni mogel poplačati, zato so banke začele po večkratnih neuspešnih pozivih za vračilo posojil vnovčevanje za posojila zastavljene premoženja, torej delnic Mercatorja in Pivovarne Laško. Ob tem velja posebej opozoriti, da je NLB kot največja kreditodajalka Infonda Holdinga z javnim pozivom lani junija poskušala najti morebitne kupce za deleže v Mercatorju in Pivovarni Laško, s kupnino pa bi nato poplačala posojila Infondu Holdingu. Toda ponudbe so bile neustrezne, zato je NLB kot prva izmed bank upnic po zasegu delnic te avgusta lani prodala na Ljubljanski borzi, kar ji je dovoljevala zakonodaja in kar so predvidele tudi posojilne pogodbe z Infondom Holdingom. Da bi zaščitile svoje interese, so NLB v naslednjih dneh sledile ostale banke, med drugim zato, ker je Infondu Holdingu zaradi insolventnosti že grozil stečaj in ker je začela strmo padati tudi vrednost delnic Laškega in Mercatorja na borzi. Težko je torej sklepati, da je bil interes bank pridobiti nadzor nad vodenjem Mercatorja, ampak zgolj zavarovanje njihovih finančnih interesov.

ATVP moti, da so se posojila iztekla skoraj sočasno

Drugič; ATVP banke sumi kršitve zakonodaje tudi zato, ker so v zelo kratkem času skupaj presegle prevzemni prag 25 odstotkov, medtem ko so imele pred tem skupaj zamenljive deleže. Ob tem je jasno, da banke niso mogle pridobiti manjšega deleža glede na astronomsko posojilno izpostavljenost Infonda Holdinga. Zavarovanje posojil je običajna bančna praksa, v primeru težav pri poplačilu posojilnih obveznosti pa banke v postopke unovčevanja zavarovanj sili tudi Banka

Slovenije.

Tretjič; pri pregledu posojilnih pogodb med bankami in Infondom Holdingom je ATVP zmotilo, da so se roki za vračilo posojil iztekli skoraj hkrati, in sicer junija in julija 2009, čeprav so bile pogodbe sklenjene v daljšem, več kot triletnem obdobju. Agencija ocenjuje tudi, da so banke ravnale enotno, saj so skoraj sočasno prenehale podaljševati posojila Infondu Holdingu. Toda, kot je znano, je Infond Holding večinoma najemal zgolj kratkoročna posojila, ki so jih banke zaradi zaostrenih razmer na finančnih trgih podaljševale zgolj za nekaj mesecev, dokler domine niso začele padati in je NLB kot prva izmed bank zahtevala poplačilo terjatev.

ATVP se zdi sporen tudi način, kako so banke ravnale z zaseženimi delnicami... Delnice so namreč zelo kratek čas prodajale na borzi, nato pa so jih odkupile kar same. Toda zakonodaja bankam dovoljuje, da same postanejo lastnice premoženja, ki so ga rubile. Poleg tega so imeli drugi interesenti možnost, da prek junija objavljenega javnega razpisa ali borze kupijo zaplenjene delnice (v primeru prodaje delnic, ki jih je rubila NLB, je bilo prodajno naročilo zaradi zapleta, ki ga je povzročila Probanka, v borzni sistem vnešeno celo dva dni).

»Izpodbijanje« dogovora o Mercatorju

Nadalje poskuša ATVP dokazati, da nameravajo banke ostati lastnice Mercatorja vsaj do septembra 2012. Pri tem se opira na javno objavljeni dogovor med NLB, NKBM in Abanko, ki so se aprila letos zavezale, da bodo lastnice do konca septembra 2012, če jim bo Mercator zagotovil ustrezno dividendo. Toda ob tem velja spomniti, da je do dogovora prišlo po neuspešnem poskusu prodaje več kot tretjine Mercatorja, katerega pobudnik je bila banka Unicredit. Kot najresnejši interesent za prevzem se je namreč v začetku leta pojavil hrvaški Agrokor, kar bi lahko ogrozilo slovensko živilsko-predelovalno industrijo, ki je tudi močno izpostavljena do slovenskih

bank. Tudi zaradi nasprotovanja javnega mnenja in politike so takrat tri domače banke odstopile od predvidene proaje Mercatorja in si v zameno za stabilizacijo lastniške strukture izборile zanje ugodno dividendno politiko. Da dogovor za banke ni zavezujoč, pa dokazujejo tudi napovedi bankirjev, da bodo zasežene delnice ob primerni priložnosti prodali. Kot smo poročali minuli teden, banke sedaj prodajo četrtine Mercatorja za poplačilo posojil zahtevajo od skupine Pivovarna Laško. Če bi se v prodajnem postopku pojavil primeren kupec, pa ni nobenega dvoma, da bi se banke pridružile Laščanom.

vesna.vukovic@dnevnik.si
suzana.rankov@dnevnik.si

Zakaj izjema pri banki Hypo?

Ugibanja v zvezi z delom ATPV vzbujajo tudi odločitev, da iz postopka izloči avstrijsko banko Hypo. Poleg že omenjenih bank je namreč avgusta lani Infondu Holdingu delnice Pivovarne Laško zarubila tudi ta banka, vendar v postopek agencije kljub temu ni vključena. Hypo banka je sicer 7,13 odstotka Laškega nemudoma prodala svoji slovenski družbi TCK, podobno kot je NLB del zaseženih delnic prodala družbi Publikum Fin.

Bankam grozi blokada pri upravljanju

Dokončna odločitev ATPV bo predvidoma znana do konca meseca, bankam pa se je že iztekel rok, do katerega so se lahko izjasnile o ugotovitvah ATPV. Toda poznavalci razmer že opozarjajo na možne dramatične posledice za lastniški strukturi Laškega in zlasti Mercatorja, če bo agencija vztrajala pri svojih argumentih, banke pa bodo potrebovale nekaj let, da bodo odločitev ATPV izpodbile na sodišču.

Vseh posledic morebitnega odvzema glasovalnih pravic sicer ni mogoče predvideti, za banke kot polovične lastnice Pivovarne Laško in četrtinske lastnice Mercatorja pa bi takšna odločitev brez dvoma pomenila popolno blokado pri upravljanju premoženja in uresničevanju lastniških pravic. Podobno, kot se je dogajalo v času, ko je **Boško Šrot** posredno prek Infonda Holdinga še obvladoval lastništvo omenjenih dveh družb in ko zaradi postopkov ATPV in Urada za varstvo konkurence deležev v Laškem in Mercatorju ni mogel niti zmanjšati niti povečati, mali delničarji pa so zaradi domnevnega odškodovanja, ker Laščani niso objavili prevzemne ponudbe, vložili tožbe.

V primeru, da se postopek pred ATPV za banke izteče z odvzgom glasovalnih pravic, je vprašanje tudi, kako se bo odzval stečajni upravitelj Infonda Holdinga **Marko Zaman**. Zaman, ki je banke že pred časom ovadil zaradi domnevno usklajenega delovanja, je namreč maja letos za Dnevnik napovedal, da bo poskušal doseči vračilo zaseženih delnic Infondu Holdingu v stečaju. V tem primeru bi banke poskušal poplačati iz stečajne mase, toda deleže v Laškem in Mercatorju bi prodajal stečajni upravitelj in ne banke same, kar jim omogoča sedanje lastništvo omenjenih družb. Več virov je v zadnjih dneh že izpostavilo pravno usklajeno delovanje Žuglja in Zamana.

Stran / Page: 21

Doseg / Reach: 113000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 853 cm²

3 / 3

Potem ko si je politika za eno prednostnih nalog zadala detajkunizacijo, je tudi zaradi postopkov ATVP in UVK prišlo do razlastitve Boška Šrota. Sedaj pa poskuša direktor ATVP Damjan Žugelj dokazati, da banke od avgusta lani, ko so Šrotu zasegle delnice Mercatorja in Pivovarne Laško, delujejo usklajeno. Odločitev še ni dokončna, toda če bo ATVP vztrajala pri svojih – po mnenju večine trhlih – argumentih, je mogoče napovedati, da bodo banke za nekaj let zablokirane pri upravljanju premoženja, s katerim so zavarovale posojila Infondu Holdingu.